

Üstad Van'da Kürtçe eğitim veren bir üniversitenin planını tasarlamış. Bugün Kürtçe eğitim isteyenler neden devlet haini / ırkçı olarak nitelendiriliyor? Said Nursi gibi bir alim Kürtçe eğitime cevaz vermiş de biz niye isteyemiyoruz?

Bediüzzaman Hazretleri; Şark'ta medreset-üz zehra namıyla bir dar-ül fünun (üniversite) düşünmüş, bu kanaatini hem idarecilere intikal ettirmiş, hem de o zamanın gazetelerinde bu konuda makaleler yazmıştır. Üstadımızın düşündüğü bu üniversite, sadece o bölgeye değil, İslam âlemine, belki de insanlığa hizmet edecek ciddi bir müessese olacaktı. Bu üniversitede hem fen ilimleri, hem de din ilimleri beraber okutulacaktı. Dil olarak ise, İslam âleminin ilmi merkezi olması ciheti ile üç lisanın öğretilmesi ve bilinmesini tavsiye etmiştir.

Her muhitin kendine ait hususiyetleri vardır. Örfler, adetler ve görenekler çok önemlidir. Bunlara itibar etmeyen muvaffak olamaz. Mesela Üstad; **'Batiya dini, mekteple; Doğuya fenni medrese ile götürünüz.'** ifadesi ile örfün ve âdetin muhasebesini yaparak tavsiyede bulunmaktadır. İşte Van'da ve Diyarbakır'da, Mısır'daki El- Ezher'in ayarında bir üniversite açtırarak hem Türk, hem Kürt, hem de Araplara hizmet ifa edeceğinden dolayı, üç lisanın öğretilmesini tavsiye ediyor.

Lisanlar ve diller bir milletin hissiyat ve efkârının tercümanıdır. Ayrıca her ilmin ve bilimin terennümü için onlara muvafık lisanlar kullanmak ehl-i edebiyatın şe'nidir. Dolayısıyla bu dar-ül fünunda Üstad, Arapça'yı mutlaka öğrenilmesi icab eden lisan olarak vacip derecesinde; Türkçe'yi resmi lisan itibarı ile lazım mertebesinde; Kürtçe'yi de muhit icabı serbest bırakılarak caiz noktasında değerlendirmiştir.

İdarecilerin ancak yeni vakıf olabildiği bu meseleye, Üstad'ın o zamanlarda parmak basması, teşhis ve tedavi cihetinde yol göstermesi çok manidardır. Bu gün diplomatlara vazifeleri icabı İngilizce ile beraber, Arapça'nın ve Kürtçe'nin öğretilmesi; idare ettiğimiz ve münasebette olduğumuz toplumlarla irtibat ve ilişkinin sağlanması hususunda çok önem arz etmektedir. Maalesef üstadın planladığı bu üniversite ismen ve resmen gerçekleşmemiştir. Ancak fiilen ve manen bazı maksatlar tahakkuk etmiştir. İstikbalde bu ihtiyaç tam hissedildiğinde, bu manada dar-ül fünunlar da kurulacaktır.

Kürtçe eğitim, herhangi bir yabancı dil eğitimi gibi gayet tabii olan bir haktır. Mesela, Osmanlı gittikleri yerlerde 300, 400, 500 sene kaldığı halde, kimsenin diline, dinine veya örfüne karışmamıştır. Fakat şimdiki Kürtlerin Kürtçe eğitiminin yapılamamasının bazı sebepleri vardır.

Bu sebeplerin bazıları haklı bile olsa, çoğu haklı nedenlere dayanmamaktadır. Bu durum serbest olsa, isteyen Kürtçe eğitimi alabilir denilse, sanki yüzyıllarca kardeş olarak geçinmiş iki millet için daha hayırlı olacaktır. Bu gibi fitnelerde sönecektir.

Bir şeyin yasaklanması, o şeye daha çok rağbet kazandırır. Ama serbest bırakıldığı zaman, fazla rağbet olmayabilir. Ama bu tarz bir eğitimi serbest bırakmanın hem devletimize ve hem de iki millete daha hayırlı olacağı kanaatindeyiz.

Ayrıca bir şeyi istemenin menfi ve müspet olmak üzere iki tarzı ve yolu vardır. **Müspet olan yol:** ilmi, zararsız ve faydalı olan yoldur. Bir zamanlar dinin yaşanmasının yasak olduğu dönemlerde Bediüzzaman Said Nursi hazretlerinin yaptığı gibi, İslami ve imani eserler yazıp neşretmesi gibi.

Menfi olan yol ise: zararlı ve şiddet içeren yoldur. Yukarıda anlatıldığı gibi dinin yasaklandığı dönemlerde devlete silah ve şiddet yoluyla tesir etmeye çalışanlar gibi. Her ne kadar iki yolda, İslam dini için olsa bile, birisi neticeye ulaştırır; diğeri ise çıkmaz sokak gibidir.

İşte Kürtçe eğitimi uygulamaya veya uygulatmaya çalışmak da buna göre değerlendirilmelidir.